

Razočaranje in politika

Nedvomna kraljica žanrov v našem medijsko-političnem prizorišču je izražanje razočaranja. Po medijih in socialnih omrežjih nenehno krožijo pisma in izpovedi razočaranih državljanov, tistih, ki jim je bilo mar in so verjeli, da se z angažmajem in voljo da spremeniti to apatično, pokvarjeno stvarnost.

Tako imamo pisma razočaranih vstajnikov, pisma razočaranih duhovnikov, razočaranih SDS-ovcev, razočaranih VSO-jevcev, razočaranih Zaresovcev, razočaranih DL-ovcev, razočaranih veteranov vojne za Slovenijo; še več, kar pisma razočaranih državljanov Slovenije, teh, ki so na plebiscitu obkrožili DA in bi zdaj najraje kar ukinili našo državo.

Razlog, zakaj so ti razočaranci tako popularni, zakaj jih mediji toliko promovirajo in se jih po socialnih omrežjih toliko šera, lajka in tvita in se jih ne raje postavi na sramotilni steber ter javno zasmehuje, tiči v globokem nerazumevanju političnega angažmaja pri državljanih te republike. Oziroma nerazumevanje tega, čemur pravimo demokratična kultura. In ko pravim državljanov, ne mislim le t. i. male ljudi, ljudstvo, rajo, temveč tudi tiste, ki tako ali drugače soustvarjajo javni diskurz (od novinarjev in mnenjskih vodij do profesorjev na faksih). Razočarani državljan ima skorajda avro herojstva, svetniški sij prebujenega – najvišje oblike posameznika. V fenomenologiji dialektičnega procesa, ki iz »navadnega Joškota« ustvari razočaranca, lahko, brez nepotrebnega esencializiranja t. i. slovenskega narodnega značaja, uzremo podobo sveta, kot se kaže v naši javni sferi.

Najprej je tu vsakodnevno, nekoliko bedno življenje v svetu. Svetu, ki ni vreden prevelikega truda niti ni zanj vredno narediti samomora. Svet »tak je to«, kot bi rekli Štajerci, ki je samoumeven, ker smo ga vajeni živeti; a živimo ga kot tujega, sprejmemo ga

kot neko vsiljeno zunanost in ga ne moremo nikoli razumeti znotraj okvirjev našega lastnega specifičnega bivanja s soljudmi. To je svet male korupcije, gledanja poročil in sporov s sosedi. Subjekt je vaje življenja v njem, čeprav se z njim ne poistoveti in mu niti ni preveč všeč.

V času družbenega vrenja vidi naš subjekt možnost radikalne spremembe svojega sveta. Zdajšnji svet se mu zazdi še bolj gnil in oropan možnosti inherentne izboljšave. Subjekt noče biti več hlapec, postati želi lastnik svoje usode. »Svet je zlo, to smo že ugotovili, čas je, da ga spremenimo!« pravi, ko se povezuje s somišljeniki. Aktivira se, saj je aktivni državljan tisti, ki si drzne misliti nemogoče. Če je bil stari svet vsiljen od zunaj, bo novi svet takšen, kakršnega bomo sami naredili. Najpomembnejša aktivnost postane poučevanje manj sposobnih državljanov o radikalni gnilobi sveta in pričevanje o prihodu nove realnosti, očiščene parazitov in lopovov. Bolj, kot se aktivira, bolj se mu njegov pogled na svet zdi nekaj najbolj možnega in logičnega. Moja želja postane želja mojih tovarišev. In želja tovarišev je povsem skladna z mojo. Jaz sem mi, mi smo jaz. Ljudstvo in posameznik sta eno v boju proti dekadentnosti obstoječega.

Zborovanje, sestankovanje, protestiranje in razdeljevanje letakov pa ne doseže resnične, otipljive spremembe. Alternativni svet, tako jasen in možen, se kar noče in noče prijeti med širšo populacijo. Srečanja s somišljeniki izgubljajo privlačnost, čedalje bolj se razvodenijo v neskončne brezcilj-

ne debate. Med njimi prihaja do nervoze in preveč človeških reakcij: idejnih sporov, spletk, vzpostavlja se hierarhija, čistijo se vrste. Subjekt vidi, da so njegovi somišljeniki zgolj navadni državljan tega sveta, preoblečeni v alternativo. Noče več sodelovati v skupini – noče biti ovca. Loči se od njih. Postane razočaran.

V dialektiki hlapec–ovca–razočaranec pride do dvojne vzpostavitve pristnosti. Hlapec predstavlja odtujeno sobivanje med ljudmi v sicer samoumevnem, a tujem svetu. Ovca je podružabljanje in odtujitev od sebe v imenu nečesa višjega. Razočaranec pa je tisti, ki si je upal upreti odtujitvi sveta in nato odtujitvi posameznika. Razočaranec je newborn posameznik. Zato ima neskončno pravico do govora in do tega, da je slišan.

Vendar je razočaranec ujetnik lastnega neadekvatnega razumevanja političnega. Razočaran je ravno v toliko, kolikor ni znal izstopiti iz svojih predpostavljanih kategorij. Politični angažma razume kot pervertiranje namišljenega sveta s še bolj namišljenim. Je kot uživalec pishoaktivnih substanc, ki pričakuje, da se bo s použitjem droge svet, kot ga zaznava, naenkrat popolnoma spremenil. Razočaranec je razočaran, da ga je diler opeharil.

Pravi politični angažma pa ni vsiljevanje lastnih kategorij. Je vstop v občost in nenehno vsakodnevno naprezanje. Je kot vstop v novo leto: ne smemo biti razočarani nad njim, če imamo prvega januarja mačka. Že stara modrost pravi, da bo leto takšno, kot živimo vsak njegov dan posebej. ●